

Prodaje se:
u Beogradu i u krajevima za-
posjednutim od carsko i kra-
jevskih četa po cijeni od
u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-
Hercegovini i Dalmaciji po
cijeni od . . . . . 8 h
izvan ovog područja . . . . . 12 h
Oglasi po cijeniku.

6 h
Pretplata:
za 1 mjesec u Beogradu i u
krajevima zaposjednutim
od carsko i krajevskih četa
u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-
Hercegovini i Dalmaciji
izvan ovog područja . . . . .
Oglasi po cijeniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. 10. Telefon broj 67-
primanje oglasa i pretplate: Kneza Mihajla ul. broj 38. Tele-

Brašo i Szekely-Udvarhely opet u austro-ugarskim rukama. — Jedna njemačka ratna podmornica stigla u Ameriku. — Nijemci odbili pokušaj proboja na Sommi.

RATNI IZVJEŠTAJI.

Izveštaj austro-ugarskog generalnog stožera.

Kb. Beč, 8. oktobra.

Istočno bojište:

Front prema Rumunjskoj: Sinoć su austro-ugarske i njemačke čete prodrle u Brašo (Kronstadt). Druge se kolone dohvatile doline Alute (Alte) istočno od Oderhellen (Szekely-Udvarhely). U györgenykim planinama neprijatelj odstupa ispred austro-ugarskih snaga generala pl. Arza.

Na ruskom frontu nema značajnijih događaja.

Talijansko bojište:

Zestoka paljba na naše položaje na visoravni Krasa opet je otpočela. Ona je i juče cijeloga dana trajala nepromijenjenom jačinom. Južno od Nove Vesi oko podne je neprijateljska pješadija pokušala da nadre u grupama. Naše ju je topništvo odbacilo. Na frontu fleimske doline bio je naročito odsjek Gardinal-Coltose izložen neprekidnoj neprijateljskoj vatri. Odbijeni je snažan noćni napad protiv tih visova.

Jugistočno bojište:

Nepromijenjeno.

Zamjenik glavara generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Povraćanje Brašova — svršeno za tri dana!

Stanje na ruskom bojištu.

Kb. Beč, 8. oktobra.

Iz glavnog stana za ratnu štampu javljaju: Povraćanje Brašova (Kronstadta) i Szekely-Udvarhelya (Oberkellena) izvršeno je, pošto su saveznici tek prije tri dana počeli da nadiru prema Brašovu (Kronstadtu). Već 7. u večer prodrle su austro-ugarske i njemačke čete u grad. Istoga su dana ugarski pučko-ustaški husari prodrli u Szekely-Udvarhely (Oberkellen). Ova dva velika uspjeha najbolje dokazuju, koliko je sistematsko savezničko nadiranje i koliko svjesno odgovara postavljenoj cilju. I na ostalim dijelovima erdeljskog fronta, između ostaloga u györgenykim planinama morao je protivnik odstupiti pred austro-ugarskim snagama generala pl. Arza.

Na ruskom bojištu, u istočnoj Galliciji, i to u prostoru Brzezanya saveznička odjeljenja proširile svoj uspjeh, postignut 6. oktobra, time što su zauzeli još jedan ruski rov.

Izveštaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 7. oktobra.

Zapadno bojište:

Front prijestolonasljednika Rupprehta bavarskog:

Između Ancre i Somme propao je nov englesko-francuski pokušaj proboja našega fronta. Stalno povećavanje intenzivnosti neprijateljske topničke vatre zadnjih dana već je jasno ukazivalo na taj pokušaj. Sada je svojom žilavom izdržljivošću i poslije teške borbe vojska generala pl. Belova odbila ovaj težak i opasni pokušaj, i to u mnogo slučajeva u borbi prsa u prsa i protivnapodom. Protivnik je prodro samo u Le Sars, u dijelove naših položaja sjeveroistočno Les Boeufsa i kod šume Saint-Pierre-Vaast. Južno od Somme ugušeni su francuski napadi s obiju strana Vermandovillersa pregradnom vatrom još prije no što stigoše do njemačkih položaja. U vazdušnoj borbi i paljbom obranbenih topova oboreno je pet neprijateljskih leti-

lica. Kapetan Boelcke oborio je svoju 30 neprijateljsku letelicu.

Istočno bojište:

Nema značajnih događaja.

Erdeljsko bojište:

Na cijelom istočnom erdeljskom bojištu Rumunji odstupaju. Savezničke su čete forsirale izlaz iz Gelsterwalda i pristižu dolini Alute (Alte) u burzenski kraj. Živim poletom one odbaciše protivnika još dalje. Zauzet je Brašo (Kronstadt).

Balkansko bojište:

Front maršala pl. Mackensena:

Na ovome frontu nije bilo značajnijih događaja. Naše su letачke eskadre tukle bombama željeznička postrojenja sjeverozapadno od Bukarešta.

Mačedonsko bojište:

Na mnogim mjestima između prespanskog jezera i Vardara žive topničke borbe. S obiju strana željezničke pruge Bitolj-Lerin odbijeni su pojedini neprijateljski napadi.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Izveštaj turskog glavnog stana.

Kb. Carigrad, 7. oktobra.

Kavkasko bojište:

U glavnom omanje borbe između izvidjačkih odjeljenja i slaba topnička djelatnost i puškaranja. Na ostalim bojištima nema ničega značajnijeg.

Galičko bojište:

Zapadno od Zlote Lipe Rusi 6. oktobra ponovili svoj napad, ali je taj napad uslijed junačkog otpora naših četa opet odbijen uz najteže neprijateljske gubitke. Broj zarobljenika što smo ih zadobili u borbi 5. o. m., popeo se na 400 ljudi, od kojih 2 časnika.

Izveštaj bugarskog glavnog stožera.

Kb. Sofija, 7. oktobra.

Mačedonsko bojište:

Protivnapadom je odbijen neprijateljski napad blizu mjesta Donjeg Dupenja na istočnoj obali Prespanskog jezera. Ponovljeni napadi što ih je neprijatelj velikim snagama preduzeo na frontu Gradešnica — pruga Lerin-Bitolj krvavo su odbijeni, uz velike neprijateljske gubitke. Izjaloviše se pokušaji neprijateljevi, da predje preko Crne Reke kod sela Skočivira. U mogljeničkoj dolini skrhalo su se svi neprijateljski pokušaji napada protivu visova Požara i Bahova. S obiju strana Vardara slabo topničko djelovanje. Na podnožju Bjelasice planine vlada mir. Na strumskom frontu slabo topničko djelovanje i predstražarski sukobi. Našom smo topničkom vatrom rasturili 2 pješadijske čete i jedan eskadron konjice, koji su pokušavali da nadiru prema Ellsanu. Na jegejskoj obali živo krstari neprijateljska flota. Ova je bezuspješno tukla visove u okolini Orfana.

Rumunjsko bojište:

Duž Dunava mjestimično pušana vatra između stražarski odjeljenja s obiju strana rijeke. U Dobruđi protivnik je nekoliko puta, kako danju, tako i noću, ponovio svoje napore, da nadre protivu naših položaja na liniji Karabadža-Sofular-Azamača-Perveli, ali je svaki put odbijen uz velike gubitke po njega i natjeran da se povuče u svoje prvobitne položaje. Zadobili smo izvjestan broj zarobljenika. Na ostalim dijelovima fronta živa topnička vatra i borba iz-

među istaknutih predstraža. Na crnomorskoj obali bombardovala je krstarica „Rostislav“ grad Mangaliju, ali je pod vatrom našeg topništva natjeran, da utekne na morskou pučinu.

Kb. Sofija, 8. oktobra.

Mačedonsko bojište:

Poslije krvavog poraza, koji su pretrpili 12 bataljuna neprijateljskih 6. oktobra na frontu sela Gradešnice i Kenali, neprijatelj nije više preduzimao pokušaj za dalje svoje prodiranje. U tome odsjeku bilo je juče samo slabe topničke vatre. Neprijateljska pješadija pokušavala je ponovo da pređe Crnu reku kod sela Skočivira, ali je odbijena i pretrpjela je teške gubitke. U dolini Mogljenice žestoka paljba na cijeloj liniji. Sa obe strane Vardara i na podnožju Belasice planine slaba topnička vatra. Na frontu Strume je stanje ostalo nepromijenjeno. Našom topničkom vatrom razbili smo nekoliko neprijateljskih pješadijskih i konjičkih odjeljenja, koji su bili u namjeri da izvrše izvidjanja i primorali smo dva oklopna automobila da se vrate. Na obali Egejskog mora vlada mir.

Rumunjsko bojište:

Duž Dunava mir. U Dobruđi je dan prošao srazmjerno mirno. Poslije čitavog niza uzaludnih napada, koji su nekoliko dana trajali, neprijatelj se povukao u njegove ranije položaje. Uslijed jednog sretno izvedenog protivnapada, koji smo izveli sjeveroistočno sela Bešaula, potisnuli smo odjeljenja koja su bila zaostala pred neprijateljskim linijama i nanijeli smo im teške gubitke. Na obali Crnog mora mir.

Ofenziva na zapadu.

Francuski izvještaj.

Kb. Paris, 7. oktobra.

3 sata po podne Sjeverno od Somme napala je naša pješadija u vezi sa britanskim vojskom a iz fronta Morval-Bouchavesnes i sjajno je dostigla sve napadne objekte. Iznijeli smo svoje redove unaprijed za više od 1200 metara sjeveroistočno od Morvala. Oni se prostiru do preko zapadnih padina čuvika Salliy-Sailliesel, cio drum za Bapaume do na nekih 200 metara pred ulazom u Salliy, zatim ide po zapadnoj i jugozapadnoj ivici šume St. Pierre. Vaast, gdje ide pravcem na kotu 130 južno od Bouchavesnesa. Dosada je izbrojano preko 400 zarobljenika od kojih 10 časnika, zaplijenjeno je prema dosadašnjim izvještajima 15 mašinskih pušaka. Uzeli smo pod koncentričnu topničku vatru neprijateljske grupacije četa sjeverno od Sailliesela. Južno od Somme i na desnoj obali Maase žestoke topničke borbe. Sa ostalih dijelova fronta nema ničega značajnijega da se javi.

Belgijski izvještaj.

Sa fronta nema ništa značajnijega da se javi.

Kb. Paris, 8. oktobra.

3 sata po podne. Kišovita noć bez važnih događaja. Na Sommi su Nijemci bili slabo preduzumljivi. Francuski letaći izvršili su mnoga borbena izvidjanja i iznašli su mnoge neprijateljske baterije u toku njihovog rada. U predjelu Somme su oni izazvali šest borbi i bombardovali su Moislains, šumu Vaux sjeverno od Peronne.

Engleski izvještaj.

Kb. London, 7. oktobra.

Večernji izvještaj: U saradnji sa Francuzima na našem desnom krilu napali smo poslije podne od druma Albert-Bapaume do Lesboeufsa pa smo pomjerali unaprijed svoje redove za 600 do 1000 yardi, i to između Gueudecourta i Lesboeufsa. Zauzeli smo selo Lesars i nadirli smo istočno i zapadno od toga sela.

Kb. London, 8. oktobra.

Izveštaj od poslije podne. Juče je po podne neprijatelj preduzeo protiv napad protivu naših položaja sjeverno Lesboeufsa. On je povratio jedan mali dio izgubljenih rovova. Na drugim mjestima osigurali smo naše zadobijene položaje. Le Sars je sad potpuno u našim rukama. Do sad je javljeno za 500 zarobljenih. Sjeverno i sjeveroistočno od Courcelleta znatno smo u napre i pomakli naše linije.

Austro-Ugarska.

Car Wilhelm na istočnom bojištu. Car u Lavovu.

Kb. Lavov, 7. oktobra.

Na putu za istočno bojište propustovao je jutros Car Wilhelm kroz Lavov. Pošto je otkazan zvanični prijem, na željezničku su stanicu izašli samo komandant mjesta general-major Riml i njemački generalni konzul Heinze. Car, koji je odlično izgledao, primio je raport generalmajora Rimla i raspitivao se o prilikama u gradu. Razgovarao je i sa Heinzeom.

Pismo grofa Tisze „N. Sl. Presi“.

Ugarski ministar-predsjednik o odnosima između Austrije i Ugarske.

Kb. Beč, 8. oktobra.

Ovdašnja „Nova Slobodna Pressa“ objavljuje pismo ugarskog ministra-predsjednika grofa Stevana Tisze, u kojemu ovaj daje izraza svojoj radosti, što su njegove onomadašnje riječi zahvalnosti zbog skupljanja priloga za erdeljske bjegunce našle na tako topal odziv u Austriji. Budite uvjereni, veli on dalje, da ne gajim škretnije želje, nego li što je što veće jačanje međusobnog razumijevanja, povjerenja i ljubavi između obiju država monarhije, pa sam zato voljan da radim svom toplinom svoje duše. Budite uvjereni, da baš zato neću da izbjegnem tugaljiva objašnjavanja, što sam uvjeren, da samo taj put vodi do cilja. Pri tome me rukovodi svijest, da smo u pogledu toga cilja složni sada kao i u buduću i da smo i pored povremenih razimolozanja u mišljenjima drugovi u borbi za stvar.

Kriza u Grčkoj.

Nema narodne vlade — Venizelos na Samosu.

Kb. Lugano, 8. oktobra.

Po jednoj londonskoj vijesti talijanskih listova ne može se računati, da će se u Grčkoj obrazovati tako zvan narodni kabinet. Diamandides je poslije razgovora s kraljem odbio da sastavi kabinet, tako isto je venizelista Tatos odbio ponudu da udje u kabinet. Prema vijesti jednog talijanskog lista, Venizelos je izabrao Samos za sjedište svoje privremene vlade. Na brod, kojim je Venizelos putovao, — po vijesti jednog londonskog lista — turske su baterije postigle težak pogodak.

Grčka traži slobodu diplomatskog opštenja.

Kb. Paris, 8. oktobra.

„Matin“ javlja, da će grčka vlada protestovati protiv toga, što joj ne dadu da sa svojim poslanicima u Carigradu, Berlinu, Beču i Sofiji korespondira šifrovanim brzojavima.

Njemačka.

V. njemački ratni zajam.

Carev brzojav.

Kb. Berlin, 8. oktobra.

Car je uputio sekretaru državnog kancelara brzojav u kome izjavljuje, da u ishodu ratnog zajma, vidi nov dokaz odlučnosti i pouzdanja njemačkog naroda, da rat svim sredstvima povede do sretnog okončanja.

Njemački narod dao je do sada 47 milijardi.

Kb. Berlin, 8. oktobra.

Car je uputio državnom kancelaru u svojeručno pismo, u kojemu veli da je njemački narod do sada u ratnim zajmovima stavio na raspoloženje 47 milijardi, pa dalje kaže: „Ovakav rezultat, postignut u momentu kada želeće no ikad bjesne najjači napadi protiv svijeta naših frontova, mora se shvatiti kao izraz nepokolebljivog povjerenja narodnog u njegovu budućnost. U sred ratnoga puštoša Njemačka dalje radi. Dokle god svaki ono, što mu od toga rada pretekne preko njegovih svakodnevnih potreba, bude davao o-tadžbini, ova će biti neiscrpna u svojoj snazi. Osjećam se pun zablavnosti i osnažen pouzdanjem da će nesalomljiva snaga cijeloga naroda dovesti Njemačku do pobjede.“ Car ovlašćuje kancelara da ovo svojeručno pismo preda javnosti.

Sudar vozova.

Kb. Berlin, 8. oktobra.

Na pruzi Schneidemühl-Berlin sudario se u 4 sata po podne brzi voz sa jednim teretnim vozom, koji je bio na pruzi. Jedanaest je putnika poginulo, petnaest povrijeđeno, nekoliko je putničkih kola lomljeno.

Rat na moru i pod

Njemačka ratna podmornica preko okeana!

Kb. Berlin, 8. oktobra.

Zastupnik Wolfvogelovog ureda javlja iz Porta (Rhodeisland): Njemačka podmornica „U 53“ prispjela je ovamo iz Wilhelmshavena. Ona je prešla okean za sedamnaest dana. Njemačku podmornicu sprje u pristanište jedna američka podmornica. Zapovjednik njemačke podmornice je admiral Knighta, zapovjednik američke pomorske stanice pa mu je tokom saopštenja, da će te večeri otisnuti. Dva sata poslije posjeta podmornice otisla je iz pristaništa New Yorka jedna Reuterovoj vijesti njemačka podmornica donijela brzojave za njemačke poslanika. Poslije zadržavanja od dva broda je otplovao nepoznatim opredjeljen. Podmornica nosi dva topa i osam torpeda, a ima i postrojenje za bezžični zojav.

Opet norveški brod.

Kb. Christianija, 8. oktobra.

Pred Brestom je potopljen norveški parobrod „Risholm“; posada je spašena.

Postradao od mine.

Kb. Malmö, 8. oktobra.

Holandski brod „Egberdine“ naišao je pred Falsterboom na minu, posada je spašena.

Zapljena pošte.

Kb. Amsterdam, 8. oktobra.

Holandski parobrod „Ophir“, koji je putovao iz Rotterdamu za Bataviju, morao je po naredbi engleskih pomorskih vlasti ostaviti svoju poštu u Kinkwallu.

Rat u sjevernom ledenom moru.

Kb. Christianija, 8. oktobra.

Parobrod „Fancy“ potopljen je 3. oktobra u sjevernom ledenom moru. Posada je iskrcana u Alexandrovsku. Kako „Finmarens Tidende“ javlja, veliki broj engleskih krstarica se nalaze na putu za ledeno more; veli se da se francuske ratne krstarice nalaze u Bijelom moru.

Italija.

Talijanski gubici.

Kb. Beč, 8. oktobra.

Iz glavnog ratnog stana za štampu javlja se: Po jednoj privatnoj statistici Talijanci su od početka rata imali mrtvih: 11 generala, 110 pukovnika i potpukovnika, 177 majora, 927 kapetana, 799 natporučnika (poručnika), 2940 poručnika (potporučnika). U vremenu od 15. do 30. septembra ove godine poginulo je: 7. pukovnika i potpukovnika, 5 majora, 30 kapetana, 40 natporučnika (poručnika) i 77 poručnika (potporučnika).

Najnovije brzojavne vijesti.

Sjedište crnogorske vlade.

Kb. Paris, 8. oktobra.

„Havasov ured“ javlja, da će crnogorska vlada ovih dana premjestiti u Neuilly-sur-Seine, gdje se kralj Nikola već nalazi.

Novi glasovi o miru.

Kb. London, 7. oktobra.

Iz New-Yorka javljaju, da su opet oživjeli glasovi o miru i da utiču na burzu. Krupni su bankari mnijenja da se ovi glasovi i puštaju jedino u spekulativnoj namjeri, da se pokolebaju ratne vrijednosti.

Razne vijesti.

Sinagoga — fabrika cigareta.

Iz Tarnova javljaju: Ovih dana opazili su žandar pri svome krstarenju u gluhoj noći svijetlo u sinagogi. On podje, da se uvjeri, šta je to, te vidje u sinagogi mnoštvo ljudi, koji su tamo uredili pravu pravca fabriku cigareta. Kad su primjetili, da su ih opazili, pobješe i uzeše sa sobom velik dio svoga fabrikata, ali ipak bude zaplijene njeno oko 6000 gotovih cigareta. Za krivca se traga.

Uhvaćena razbojnička družina.

Iz Ljubljana javljaju: Sistówski, ha rambaša razbojničke čete, koja je do pred malo dana harala po ljubljanskoj okolini, sad je napokon s one strane katanca. Od njega čete pohvatani su posljednjih dana nekoliko jedanaest.

Nezgođe Ive kneza Vojnovića.

Zadarski „Narodni List“ javlja, da je književnik Ivo Kucz Vojnović u zadnje doba dosta prepao. Uslijed očne bolesti izgubio je sasvim vid. Jednom je u Njemačkoj naučujući se

Madame K. Vögell, Veessen, Suisse. Zahvaljujem Vam najsrdačnije za kartu od konca juna, koju ste imali dobrotu da nam uputite. Milo nam je da ste Vi milostiva sa g. Vögeli zdravi, kod Vaših kuća je sve u redu. Hvala gospodinu na paketu, koji sam odavno primila. Učtivo molim primite mog zeta penziju i što Vam je moguće prije pošaljite u krunama, jer smo u velikoj nuždi i bedi, sa 40 kruna koje primamo, nemoguće je živeti, a velike su potrebe; za ogrev nam je najpotrebnije. Po jednoj vijesti saznadosmo, ga je moj zet Tihomir na Krfu. Molim Vas stupite u vezu sa njim a nas oglasom preko „Beogr. Nov.“ izvestite. Primite Vi milostiva sa g. Vögeli naše visoko poštovanje. Julijana Milošević, Fruškogorska 10. Beograd. 15399-8

Gospodinu STEVI ACIMOVIĆU, advokatu, Zeneva. — Molim vas, javite g. Slobodanu Jovanoviću, prof. Univerziteta, da su njegovi roditelji živi i zdravi i da su neprestano u Vrnjicima. Nameravaju da se premeste na stanovanje u Kruševac. Vaši svi u Trsteniku su zdravi. Pozdravite mog šuraka Miku i rečite mu da sam mu odgovorio preko Bečkoga Crvenoga Krsta. Mi smo svi hvala Bogu zdravi. Pozdravite gospodinu Slobodanu i vama. Z. Perić, Kosančićev Venac br. 26, Beograd. 15118-8

Gospodinu MILANU ALEKSANDR JVIĆU Hotel Terminus, Zeneva. — Moj sin Ilija Nešić, koncem jula poslao mi je kartu iz Zeneve, a početkom septembra iz Rima, obavivši dobili u oktobru u jedan dan. Javlja da je zdrav i želi da čuje za nas gdje smo. Javite mu da smo ovdje u starome stanu, da smo svi zdravi i njemu želimo zdravlja. Piše da raspolaže dovoljno novcem. Javite mu neka nam pošalje novca. S poštovanjem Stevan Nešić, Staro-Crkvena ul. br. 13. 15129-8

Gospodji ZORKI, udovi profesora TOPALOVICA, Požarevac. — Molio sam za oba-veštenje o vašoj djeci. Radovacu se ako mogadnem javiti vam dobru vijest o njima. Novac primih jutros. Tražim priliku da pošaljem. Možete li vi koga uputiti? Zamolite Lazara P. Krstića, tam. trgovca, da vam isplati 956.40 kruna, svakoj gospodji po 239.10 kruna. Toliko poslato. Ja ću položiti ovdje njegovome bratu Mihajlu. Javite i primite naše duboko poštovanje. Stojan D. Ribarac, Zorina ul. br. 100. 15405-8

G. MILUTINU POPIĆU, Rue Goetz Monnin No. 12, Zeneva. — G. Milutine, molim vas, javite g. Djoki Jeftiću ili Čika Miti, da njihovima kući u Nišu, svakako što prije stvore sredstva za život, jer su ostali bez novca, a vražaliće živu u Nišu. Ja sam se okrenula ovdje u Smederevu za novac kod Vabe, ali bez uspjeha. Da li ste dobili novu kartu? Ja sam vašu dobio, pišite češće i pošaljite nam adresu. Mnogo vas i moju braću pozdravlja Vlasta Ristić, Smederevo. 153-7-8

Jov. Stojanović --- Kragujevac.

MILUTINU UROSEVIĆU, Zeneva. — Molim te izvesti odmah Milovana, da pita Cedonira Obradovića, saraca, da li je Cedonir živ i zdrav i da li je uzeo novac od Danila Atanackovića, ako je uzeo neka izvesti odmah mene ili njegovu familiju. Tebe mnogo pozdravlja tvoj Milisav Boranijašević. J. 89-8

SRPSKOM CRVENOM KRSTU, Zeneva. — Molim da me izvestite da li su živa i zdrava nize imenovana lica: Nikola Djordjević, redov IX. čete, granične trupe iz Natalinaca; Gligorije Milojević, redov IV. čete, I. bataljuna, XI. puka, šumadijske divizije, II. poziva iz Natalinaca; Ničifor Antonijević, obveznik IV. čete, III. bataljuna, I. prekobrojnog puka, kombinovane divizije; Paskal i Sreten Jovanović, obveznici II. pjesadinskog puka, niskih rezervnih trupa. Blagodari Jova Stojanović, Glavna ul. br. 114, Kragujevac. J. 90-8

SRPSKOM CRVENOM KRSTU, Zeneva. — Molim da me izvestite da li je živ i zdrav Djordje Tasić, podnarednik, muzikant vardarske divizije, koji je otišao sa vojskom. Blagodari Vasa Nikolić, Gružanska ul. br. 18, Kragujevac. J. 91-8

MILUTINU UROSEVIĆU, Hotel Terminus, Zeneva. — Molim vas, izvestite g. Milovana Pavlovića, da g. Pavlović dostavi mome mužu: Molim vas, javite Voju da sam sa dječom zdrava. Da sam četiri puta novac dobila. G. Boranijašević mi je dao koliko mi je trebalo. I ako mi zatreba, ja ću uzeti još. Voju pozdravljamo mnogo. Vama blagodari: Miša, Beba i Mara Pantelić, Daničićeva ul. br. 24, Kragujevac. J. 92-8

MIHAJLU JOVICIĆU, bivšem sudskom pisaru iz Prokuplja. — Danas dobio sam izvestaj da su zdravi: Proka, Dušan, Dobrica i Tiha. Doznali smo da vam je i kuća u Beogradu u cijelosti. Pozdrav svima šalje Kosta Anastasijević, vojni apotekar, Kragujevac. J. 93-8

SVETISLAVU TRAJKOVICU, Hotel Terminus, Zeneva. — Dragi kume, primio sam tvoju kartu, ja sam te već ranije izvestio da je tvoj vojnoj majci svakoga mjeseca koliko joj treba, zato izvesti kuma Dragoljbu, u isto vrijeme izvesti me o g. Dragomiru Jankoviću, artiljerijskom majoru, mene izvesti ili moga kuma g. Milana Miloševića, knjižara, ovd. Moji te svi pozdravljaju. Mnogo pozdrava tvoj kum Milosav Boranijašević. J. 94-8

ACI B. DINIĆU, Hotel Terminus, Zeneva. Izvesti moga ortaka Milovana, da familijama Rakićima i Pantelićima dajem novca koliko im god potrebuje, sve naše drugove i prijatelje pozdravljam. Sta je sa tvojim Radom? Tebe mnogo volim i pozdravlja tvoj Milisav Boranijašević. J. 95-8

BIRO ZA OBAVEŠTAVANJE I VEZU ZMEDJU SRBA, Re Neuve du Temple 5, Geneve, Suisse, izveštava sledeće: G-dji Jeli M. Ratarac, učiteljici, Ratar, Palanka. Vaš Mika zdrav je na Krfu i mnogo vas pozdravlja. Adresa za poruke od vaše strane „Kuriru“, Zeneva, Andjelković. Jovan Aleksić, profesor, Rochefort sur mer, France. Javlja ženi Sultani, dečici Divni, Draginji, tazišni Skoplje, Kumanovska 5, oca Aleksij kundžiji i rodbini, Kumanovo, da je zdrav i želi izveštaj o njihovom zdravlju. Zdravi su i: Vlada, Antonije, Djordje i svi Antonijevi drugovi. Umoljavam prijatelje da ovaj oglas pismom iz Srbije dostave mojim u Kumanovo i Skoplje.

Leposavi Ljubić, škola za gluvo-nemu decu, Beograd. Preko „Kurira“ doznali smo za tvoje pitanje o nama. Ja i otac zdravo smo i dobro u Francuskoj. Mnogo pozdrava od obojice. Tvoj sin Dragoljub Ljubić djak u Voreppe-Izere.

Lenki Rašković, Kragujevac. Danici Rašković, Čuprija. Milici Rajnić Kragujevac ili Priština. Ja i moj muž zdravi smo. Izvestite kako ste vi? Darinka Rajnić, adresa: „Kurir“, Zeneva.

Vojislav C. Ristić, iz Kragujevca, molim sve prijatelje, ako znaju štogod za porodicu Cvetka Ristića iz Kragujevca, da ga izvesti preko ovih novina, jesu li živi i zdravi. Ja i brat nalazimo se u Francuskoj St. Laurent du Pont Fourvoirie. Na tome ostaću zahvalan do života. Odgovoriti na adresu: „Kurira“, Geneve.

Petru Graovcu, Šabac. Pop Jaša Čupić javlja: sva su ti deca živa i oba šuraka Milan i Miloš i Mile Kicin, i Stojan sin pop Jašin. Javi Dragi i deci njenoi u Drenovac, da ne brine ništa. Sa Branom je u vezi i svima što su ovdje.

Živki Tucakovićevoj, Beograd, Budimska 4. Zdrav sam. Javi mi u ovim novinama: kako si ti i koliko para da ti pratim. Tvoj Svetislav.

Savatiju Radivojeviću, trgovcu Valjevo. Ja, Steva i Radovan Vitić zdravi smo. Voju Ivkovic videh zdravog u Skadru i dadoh mu nešto para. Čim doznam za Voju, za Grnjićicu, za Jocića i za Svetomira javiti preko ovih novina. Vi mi javite preko ovih novina: kako ste sa zdravljem i koliko još novaca da vam pratimo. Svetislav Vasić.

Marku Garabegoviću, Kragujevac. Dragi tata. Tvoj oglas pročitao sam i jako se obradovah kad čujem da si zdrav. Za mene ne brinite, zdrav sam i dobro mi je ovdje. Poslao sam ti ranije dva oglasa koji još nisu do sada išli. Javi mi da li ti je položio Artir Lazarević iz Čačka za račun Khosrova Bolesimova pet hiljada dinara srpskog novca? Primam pozdrav od Seropa, Krikora i Khosrova. Vas ljubi tvoj Khoren.

BLAGOJE, MELENTIJE I NASTAS braća RADOJEVIĆI iz Kragujevca izveštavaju svoje roditelje Sretena i Kruma Radojević: da su svi troje živi i zdravi; sa njima je i Blagojev šurak, Ljubisav i Milentijev Borisav, a Svetislav Slović je umro 20. januara. Mole roditelje da im se javi preko ovih novina, a na adresu „Kurira“, Zeneva.

Stojadin Čalić, trgovac iz Aleksandrovca kruševac, izveštava svoju ženu Zivku, da je zdrav u Tulonu, sin Miloš djak u Valabru, u školi; sinovac Dobrovoje Čalić, šuraci Svetolik i Dragutin Veličković, svi su zdravi. Ujedno svi mole svoje porodice da im se javi preko ovih novina, a na adresu „Kurira“, Zeneva, jesu li sa decom zdravi?

Nasti Maksimo vić, udovi. Izvešten o vama preko „Beograd. Novina“ javljam: Dragi zdravo, u liceju francuskom; odlično živimo, novaca imamo u izobilju. Javite istim putem: da li da vam šaljem, primite li redovno kirije, ko je naplaćuje, kako ste sa zdravljem i tačnu adresu? Mnogo vas pozdravlja i ljubi Milan, prof. trg. škole u Eksy, Provance.

Gazibarić, Jagodina. Sa Jocom i Boškom se dopisujem. Joca je u tri maha poslao novac, jedanput preko ujna Mice. Svetozar je umro 4. februara na Krfu. Ja se sada nalazim u Viši a potom idem u Pariz. Javljam se češće preko novina. Adresa mi je stara. Pismo Natino sam dobio. Mnogo vas sve pozdravlja i ljubi Mita. Pisano septembra meseca.

Zare sumar iz Leskovca, moli Spiritu Kocića, kafedžiju iz Leskovca da javi njegovoj ženi: da su Zare, Čeda i Aca zdravi. Očekje da mu se žena javi preko ovog lista, a na adresu „Kurira“, Zeneva.

Milivoje Radosavljević, vojni činovnik, izveštava ženu Persidu, sa stanom od kraljevičke česme u Zajčaru, da je sa decom zdrav u Solunu, i moli je da o zdravlju svome izvesti preko ovih novina a na adresu „Kurira“, Zeneva.

Jeremiji Pavloviću, Kragujevac. Dragi oče, nalazim se ovdje u sanatorijumu na lečenju. Novac mi je potreban, pošljite odmah. Pošljite dečije slike na adresu: Sanatorijum Viktorija für Miloš Jer. Pavlović, Montana u Sierre, Suisse.

Zivojin V. Milovanović, potporučnik pekarske čete, moli prijatelje i poznanike da ga izvesti o zdravlju njegovog deteta, roditelja i tasta Jovana Mihailovića vaskaraz iz Čačka. Javiti na adresu „Kurira“, Zeneva, preko ovih novina.

G-dji Kostadini Vidojković, pročital tvoj oglas. Djoka, Sveta, Ljuba, Mita, Milan, Jordan, Savka, Spira, Vela, svi su zdravi. Mili moji, javite mi za ženu moju: da li je zdrava? Ja joj pišem svakog dana, ali od nje ni jedno pismo ne dobih, pa ni od vas. Pozdravlja vas vaš Stojan Popović, „Hotel Nikole, Zeneva.

Nataliji Nikodijević, Mladenovac. Zdrav sam i vama zdravlje želim. Javi Zivanu Laziću, Antonije i Jova zdravi, Milan Momčilević zdrav u Nici, pitaju za žene jesu li zdravo i rade li, neka oglasim mene izveste da javim Antoniju. Ti, pak, javi oglasom jeste li zdravi, kako živite, je li imanje obra-

djeno, je li Milena sa decom zdravo? Popu i Ješi javio sam, za Caslava i Milana pito sam. Raša je dobro. Milutin, Rista, Gliša, Raja zdravi su. Radojica je zdrav, brine za Milenu. Novica, Milutin, Svetislav Perišići zdravi. Ljubi vas Obrad.

Kosti Petroviću, Knjaževac. Miloš i ja zdravi smo. Voja. Ljubici prote Dobrosava Markovića, Niš. Tvoj Dragi kao i svi tvoji rođjaci zdravi su. Javi nam se oglasom preko ovih novina, javi Bračnicima i Jovanki da su svi njihovi zdravi. Javi mi gde je Jovanka i da li je zdrava? Voja.

Nataliji Milovana Ivanovića, Kragujevac ili Paraćin. Milovan i svi vaši zdravi. Javite se preko ovih novina. Voja. Darinki Čortanović, Beograd. Tvoj sin Miodrag sa mojim Mitom u školi, ne brini. Tvoj brat Alikšandar, moj brat Dimitrije i Blagoje, Andra Pavlović, Doktor Duca, zdravi su. Pozdravi sve moje. Stanimir Mirković.

Rista Nanka, izveštava svoju famliju da je zdrav i moli da se preko ovih vi. Zenu, pak, moli, da piše preko njene fanovina izvesti odmah: je su li živi i zdravljuje, na adresu njene telke u Svajcarsku ili preko Spirčine adrese u Holandiju. Moja je adresa: Vojna Zadruga Ministarstva Voj. Bogosav Kovačević, računoispišač glav. kontrole. Izveštava svoju familiju, srodničke i prijatelje: da je zdrav i moli da ga preko ovih novina izvesti, gde se nalazi njegova žena Zorka, koja je sa detetom i majkom ostala u Mitrovici. Tako isto moli svog ujaka Lazara Jovanovića trgovca iz Učica, da njegovoj familiji ukaže pomoć u koliko je god moguće.

G-dji Sofiji Jovanović, Kralja Aleksandra ul. 28. Beograd. Molim te javi mi preko ovih novina ili „Kurira“: šta je sa majkom, tetkom, Nenom, Draginjom i ostalima. Ružica je samnom u Parizu, i mi smo dobro. Ako je Rajkića tamo, neka mi piše, tako isto i vi. Ružica i Jelena Prokić, Rue clau de Bernard No. 11. Pariz preko „Kurira“, Zeneva.

G. Momčilu Jankoviću, advokatu, Niš ili Beograd. Izvestite me šta je sa Katarinom i decom. Neka potraži moji i vidi šta je sa kućom i gde su Nena, Dragica i ostali. Ja sam sa Ružom u Parizu i dobro mi je. Javite se preko ovih novina, a na adresu „Kurira“, Zeneva. Ružica i Jelena Prokić, Rue Clomer Bernard 11, Pariz.

Vitomir Jovanović, izveštava svoju ženu Ružu u Zvorniku — Bosna, tetku Miljanu u Gornjem Milanovcu i porodicu čika Despota Savića u Jagodini, da je zdrav a takodje i Boža, Mile, Jovo Macić i Dragoljub Savić. Majka i Svevo su na Korzići. Ruži sam prošle nedelje poslao novac. Da li je dobila novac i je li živa neznam. Ako mi se javi, poslaću opet novac.

Borisav Živić, djak iz Beograda, javlja svom ocu Lukji Živiću, krojaču, da je živ i da se nalazi u Francuskoj, Bagnols Gard.

Simi Jovanoviću, Nemenikuće, kosmajski srez, Sopot. Molim te Simo daj mojoj ženi Mileni, u Mladenovcu 1000 dinara, hiljadu, jer je u oskudici i vodi računa o njima. Javi joj da sam zdrav i neka predje u kuću kod Obradovića. O svemu izvesti me oglasom na adresu Obradovu: Boulevard Karl Vogt 73, Geneve. Pozdrav Radojica Nikodijević, pozdrav Ratku, prika Simi i svima našima u Sopotu i Nemenikućama, od Radice.

G-dji Dragi Radisava M. Djokića Sibnica, srez kosmajski, Sopot. Radisav je zdrav na Krfu, potporučnik. Pozdravlja vas i sve ukučane i želi izveštaj: o Milisavu, celokupnoj familiji, poljskom imanju, stoci, kravi, mlinu, vrsalicama, mehanama, i ostalim zgradama, kao i sa simentalskim kravama i sa Bojnom kravom. Javlja da su Milorad njegov, Mika Milojev i Velja Milićev dobro. Odgovor na ovaj oglas poslati na adresu „Kurira“, Zeneva, Svajcarska.

Milan N. Veljković sa ženom Dragom, Beograd, Kosovska ul. br. 51, nalazi se sada u Ajačiju, Korzika, moli svog oca Nikolu Veljkovića, da ga ovim putem izvesti: da li što zna o njihovoj deci, koja su ostala u Kosovskoj Mitrovici.

Tomka K. Popović, trg. iz Giljana izveštava svoje roditelje da je zdrav i da se sada nalazi u Genevi, Svajcarska. Takodje izveštava: da su Toza i Jordan zdravi u Francuskoj, a Stevan na Krfu. Neke Panče izda Ljubici Tozinoj po sto franaka mjesечно pošto će Toza meni ovamo toliko izdati. Izveštaj o zdravlju svojih, Tozinih, Jordanovi i Stevanovih poslati preko ovih novina a na adresu „Kurira“, Genf.

Gdju Zorku B. Andjelkoviću, učiteljicu, Beograd, Saborna br. 60, da su joj braća Kosta i ostali na Krfu, zdravo. Tako isto zdravi su Rajković i svi ostali za koje je pitala.

Savku Nikoliću, Umka, da su Aca i Mika zdravo u Solunu.

G-dju Ljubicu Mehoviću, Umka, da je Marko u Solunu zdravo. Ljubiša zdrav na Krfu, javio se sa Dušanom Gajićem. Za Miku nismo još dobili izveštaj. Javite Sreti da je Dušan u Solunu zdravo, porodici Milovana Ilića, Zivana Jovanovića, Milana i Miloja Mihailovića, Radoja Pešića, Dušana Gajića sa Urošem i Steve Stanojlovića, da su svi ovi zdravi.

G. Stevu Miloševića, predsednika opštine nemenikućske, Sopot. Da je njegov sin živ i zdrav u Solunu.

G-dju Milana G. Novčića, trg. iz Sopotu, srez kosmajski, da je njen muž u Solunu zdrav.

Porodici Djordja Z. Popovića, art. kapetana, rodom iz Kumodraža, da je g. Djordje zdrav u Solunu. Životi Todoroviću, zemlj. iz Ropčeve, Sopot, da je prema njegovim oglasima i pismu urađeno sve šta je moglo, ali još nikakav izveštaj nije stigao.

Zika Milošević, svršeni maturant iz Niša, nalazi se zdrav u Francuskoj i moli majku Nastasiju Petra, kočnicara, da javi svoju adresu preko „Beogradskih Novina“ na adresu Stevan Janošević, student prava, Zeneva. Zika joj želi poslati novac.

Mihailo Bokonjić, Chateau d'oex Suisse izveštavam g. Vladu: oglas sam pročitao i molim za izvini što sam vas teretio ovom uslugom. Pored mojih zdravstvenih neprilika, nekoliko smrtnih udara u porodici i t. d. bio sam koliko toliko miran, verujući da moji ne oskudavaju bar u novcu da ne gladuju, ali vidim da im je to jedino sredstvo za život još na raspoloženju u Beogradu. Biću vam mnogo zahvalan a i molim vas da neizostavno i odmah novac kome je namenjen. Vaš nalog izvršiti kad ovih dana sidjem u Zenevu. Zahvaljujem vam na usluzi.

G. Ničiforu Vasiću, Valjevo. Platu ni penziju ne može niko dobiti za sada ko je ostao tamo. Možeš dobiti zajam kod Banke ako ovamo imaš prijatelja koji će potpisati menicu. Mi se tako pomažemo. G-dji deci i tebi srdačan pozdrav Bokonjić Mika.

Kumu Julku N. Petrovića, Beograd. Sa Pajcanom i kumom Bertom često sam prepisici. Berta, Mileša i deca zdrava u Cannesu. Jadni Svetozar umro je od tifusa u Draču. Rada je zdrav i na istom mestu. Svi brinu za teču i tetku jer o njima još ne znaju, zato javite odmah. Po želji Bertinoj pisao sam sestri u Temišvar, ali o pok. Svetozaru nisam javio, jer mislim da je rano. Bertino pismo poslao sam vam. Sa Nikolom sam u vezi. Svi vaši mnogo vas pozdravljaju a i kum Mika Bokonjić.

G-dji Milici Bože Zagorčića potpukovnika. G. Boža javlja da je potpuno zdrav. O vama sam mu poslao izveštaje. Za njega ne brinite na dobrom je mestu. Ako vam je potreban novac javite. Veli da vam je već poslao. Mihailo Bokonjić.

G-dji DARI M. RADIVOJEVIĆA, Katićeva ul. br. 26, Niš. — Vaš muž potpukovnik g. Milan pita za vas i moli da mu se preko mene javite. On je sa vašim bratom Milutinom zdrav u Solunu. Molim g-dju Cvetu Katić, da dostavi ovaj oglas gospodji Dari. Bokonjić.

Gosp. KOSTI P. JOVANOVIĆU, Vrnjci. — Na žalost vidim, da Zaga nije primila poslati joj novac. Poslajte strasnih udara u mojoj porodici i t. d., dočekati da mi žena i djeca, kod tolikog novca, gladuju, idu gola i bosai i možda se smrtažno od studji, možete misliti kako se duševno osjećam. Molim vas, nadajte vi priliku da Zaga dođe do svog novca, koji joj svakako neće trebati kad ja budem sa njom i dječom. Valda pošta radi za Trstenik i Kruševac. U ovoj brzici, koži mi nije trebala, neka me Zaga ne drži dugo. Radi privatnih poslova otišću ovih dana u Pariz. Kad se vratim javiti vam se. Ovdje mi je dozvoljeno da mogu živjeti, zato za mene moji neka ni malo ne brinu. Na njih uvijek mislim. U sredstvima, neka ne brinu, ako da Bog, nikada neće oskudjevati. Sve tri grli i mnogo volim, a vas pozdravlja mnogo vaš Mika. Neke Zaga javi kad bi tražila novac, preko koga da joj pošaljem.

Gospodji KATARINI MIHAILOVIĆKI, Takovska ul. br. 31, Beograd. — Radujem se neobično kad ste primili dva puta novac. Do sada ste sigurno dobili još, sve preko Studeničke ul. br. 13. Molim vas, ne oskudjevajte. Penziju sam uređila, od sad vam šaljem na vaš stan. Svi smo zdravi, javljam te mi se samo često, jer sada tek znam, šta je mati. Ja sam u prijatnom društvu mlade devojke koju volim. Otiđite u Braće Nedića u br. 5, i pitajte gazdu kuće, da li zna gdje je Olga Dušana Petkovića, poštaru i u opšte ako možete saznati na šta o njoj, jer je njena sestra sa mnom. Mara ima ćerku, putuje odavde. Kroz neki dan vam šaljem novac. Svi vas pozdravljaju, a najviše Mica, a ja vas ljubim mnogo puta. Vaša blagodatna kei Mica.

G. Budimović, - Kruševac.

Gosp. Koči Ljotiću, Zeneva. — Blagodarim na izveštaju o mome mužu Avramu Stanojeviću i Tomi Mišiću. Molim izvestite Avramu, da sam u Kruševcu sa zetom i sestrom od mjesecu marta, a da je Milutin u Ražnu, neka se češće javljam. Tomu izvestite da su njegovi zdravi, Veta u Šibovu, a Cana u Kruševcu, njima šaljem mnogo pozdrava, a vama blagodarimo. Stanojka A. Stanojević i Cana, Kruševac, Denkmal No. 10. B. 810

Koči Ljotiću, Zeneva. Dragi Kočo! Izvestite Ljubišu, da sam lo sada primila svega 675 kruna. Ja sam te o prijemu novca izvestila još u mjesecu avgustu, ali vidim da moj oglas nisi pročitalo. Ljubiša neka mi opet po mogućstvu novac pošalje. Ljubišu, Raju, Boru i Djoku mnogo pozdravi a ti primi iskren pozdrav od tetke Milunke Todorović, Deak str. No. 12. B. 811

Pukovniku Božidaru Jankoviću. — Posljednjih 325 kruna kao i ranijih 2700.— kruna primila sam. Tvoj oglas pročitala sam i radujem se svi da si zdrav. Mi smo, isto tako, svi zdravi; za djecu ništa ne brini. Češće se javljam. Svi te mnogo grlimo i pozdravljamo. Tvoji Stanka, Dara i Seka. B. 817

Savi Ivkoviću, rezervnom poručniku, Grōdig. — Od Stanke sam novac dobila, od Voje svega 100.— dinara! Punomocije još nisam primila. Svi smo zdravi, i svaka tvoja karta nas mnogo obraduje. Za nas ništa ne brini. Češće te pozdravljaju, grli te što su svoje domovine.

Koči Ljotiću, Zeneva. — Pitaj Th. Gotsis i Comp. Salonik, Gjumruk-Han, šta je uradio sa našom robom, koja se nalazi kod njega, ako istu nije prodao, neka proda, i novac od iste položi tebi. Od istog novca možeš dati Peri, Zoji, zet Koči i malom Koči, zet Gjoki i Ničkoji Zaviakasu u Janinu možeš dati po 2000 fr. Ako tebi resto bude dovoljno ostalo, inače podaj manje. O svemu o vome izvesti nas, kako budeš uradio. Sve naše pozdravi, o kojima nas češće izveštavaj. Sa svima tvojim pozdrav od sviju nas tebe pozdravlja tvoj Dimitrije Zojić. B. 827a

Dimitriju Hadži Pavloviću, Zeneva. — Moli Bukana žena Marka Djokića da je izvestite ako znate za Marka Djokića, narednika pionerske čete, 2. poziva iz Soko Banje, ortaka Milojka Babića jeli živ. B. 828

Srpskom Crvenom Krstu, Zeneva. — Za Mihaila Kupčevića, p. poručnika u automobil. komandi. — Primila sam prvo 540.— a za tim 300.— kruna. Sa Nišom nemam veze da bih mogla od Mihaila tražiti novac. Pošalji mi molim te telegrafskom uputnicom. Čuvaj sebe, za nas ne brini Tvoja Živana. B. 831

Gdja Kaja N. Ivanović, Geneva. — Primili smo novac 532 kruna, hvala molimo i u buduće da nam se šalje. Pozdravljamo naše i vaše. Kata Milojevićka i Mica, Kruševac. B. 832

Srpskom Crvenom Krstu, Zeneva. — Molim Crveni Krst, da dostavi Sotiru Radoičiću, koničkom podpukovniku da smo živi i zdravi, oglas njegov čitali smo, mi smo od novembra odvojeni i živimo u Kruševcu, novac 1000 kruna da nam pošlju, i da jave za si-novce, pozdravljaju roditelji Bosa i Jovanča Rakojić, Kruševac, Bagdala strasse 22. B. 833

Srpskom Crvenom Krstu, Zeneva. — Molim vas za izveštaj moga muža Miljutina Milojevića, zandarmerijskog podnarednika, varošskog kvarta iz Bitolja, njegova žena Natalija Milojevićka iz sela Maskare (Varvarin). B. 834

Stanišu Stanišiću, Korzika. — Poslatih 143 i 152 kruna primili smo. Hvala. Pošalji Aciki u Kragujevac. Zdravi smo, javljam nam se češće. Ljube te tvoji Gina, Vuka i Rados. B. 837

Züricher Bureau für Aufsuchung Vermisster, Zürich. — Miloš Plavljanić, knjigovodja, ruč-slag, dunavske divizije, I. poziva, novac i kartu primila sam, svi smo u Kruševcu, Südpfatz No. 18, javljam se češće tvoja Dobriša. B. 838

Srpskom Crvenom Krstu, Zeneva. Molim da me izvolite izvestiti o dolje imenovanim: Milan Popović, paroh Bošnjanski. Radomir Mišković, komordžija III. poljska bolnica, timočke divizije, I. poziv, XV. puk; Svetislav Mišković, komordžija polupionirskog bataljuna, XV. puka, II. poziva. Milisav Mišković, podnarednik paraćinske pešadijske municione kolone, XV. pu. Dragutin Jovanović, kaplar komordžija III. poziva, profijant kolone, II. moravskog prekobrojnog puka; Živojin Mišailović, regrut XV. pukov okružne komande; Živojin Petronijević, regrut XV. pukov, okružne komande; Živojin lošević, komordžija vojne komore, puka, II. poziv, šumad. divizije; Svetozar Petronijević, komordžija, I. poziv, vojne komore, XV. puka, timočke divizije; Dušan Andjelković, komordžija V. odjeljenja rezervne municione kolone, I. poziv, šumadijske divizije; Radisav, Jevtić, vojnik II. baterije, I. divizion, tim. art. puka, I. poziva; Mihajlo Jevtić, regrut, XV. pukov, okružne komande; Svetozar Jovanović, voj. II. baterije, I. divizion, tim. art. puk, I. poziv; Aleksandar Lazarević iz Varošice Varvarin, potkivač pri mitraljeskom odjeljenju, XIV. puk, II. poziv; Božin Milisavljević, bolničar II. rezervne bolnice, XV. puka, I. poziv, timočke divizije; Stojan Vasiljević, konjanik timočke divizijske konjice, II. poziv; Mihajlo Milutinović, komordžija drin. div., II. poziv, III. odjeljenje; Milovan Jeremić, mitraljesko odjeljenje, I. poziv, XV. puk, tim. div.; Svetislav Petronijević, I. četa, I. bataljun, XIII. puk stal. kadra, tim. div.; Čedomir Filipović, III. četa, IV. bataljun, IX. puk, dunav. div., I. poziv; Aleksa Malezić, konjanik ordo-nans XIII. puka, II. poziva, tim. div.; Dragoljub Milosavljević, pekar odjeljenja, tim. div., I. poziv; Janičije Jevtić, IV. baterija, haubičkog puka, tim. div.; Radoslav Milojević, konjičkog de-poa, tim. div.; Aleksander Radojević, I. četa, I. bataljun, XIII. puk, tim. div.; Todosije Lukić, konjanik, II. poziv, tim. div.; Stanislav Živadinović, regrut, XV. puk. komande. Svi iz Bošnjana. B. 839-8

Gosp. Koči Ljotiću, Zeneva. — Blagodarim na izveštaju o mome mužu Avramu Stanojeviću i Tomi Mišiću. Molim izvestite Avramu, da sam u Kruševcu sa zetom i sestrom od mjesecu marta, a da je Milutin u Ražnu, neka se češće javljam. Tomu izvestite da su njegovi zdravi, Veta u Šibovu, a Cana u Kruševcu, njima šaljem mnogo pozdrava, a vama blagodarimo. Stanojka A. Stanojević i Cana, Kruševac, Denkmal No. 10. B. 810

Koči Ljotiću, Zeneva. Dragi Kočo! Izvestite Ljubišu, da sam lo sada primila svega 675 kruna. Ja sam te o prijemu novca izvestila još u mjesecu avgustu, ali vidim da moj oglas nisi pročitalo. Ljubiša neka mi opet po mogućstvu novac pošalje. Ljubišu, Raju, Boru i Djoku mnogo pozdravi a ti primi iskren pozdrav od tetke Milunke Todorović, Deak str. No. 12. B. 811

Pukovniku Božidaru Jankoviću. — Posljednjih 325 kruna kao i ranijih 2700.— kruna

SPOMEN-LIST

prigodom godišnjice osvojenja Beograda od c. i kr.
i carskih njemačkih četa.

Spomen-služba Božja i svečana posveta „groblja junaka“ 9. listopada 1916.

Po peti put u ovo 250 godina padoše slavodobitne vojske staroslavne habsburške monarhije na silne rijeke, što no opasuju Beograd, oboriše beogradske utvrde i na bedemima zatakoše pobjedni habsburški stijeg.

Prvi put je bilo 18. avgusta 1689. godine, kad su carske i njemačke, većinom bavarske čete, pod vodstvom izbornog kneza Maksa Emanuela bavarskoga i princa Evgenija Savojskoga osvojile Beograd. Drugi put je bilo 17. avgusta 1717. Tad je jedna carska vojska, u kojoj su se jednako borili predji onih pukovnija, što su prije godinu dana jurišali, kao i predji onih würtemberških pukovnija, koje su prije godinu dana krvavile na Ciganskom otoku i Banovom brdu — tad je ta carska vojska ovdje, na ovom tlu, gdje mi sad stojimo i gdje naši dragi mrtvaci počivaju, razbila tri puta jaču tursku pričuvenu, a drugoga dana, 18. avgusta, ležao je Beograd pokoren pred nogama najvećega austro-ugarskog vojskovođe, princa Evgenija Savojskoga. Daleko se po zemljama kršćanskog svijeta pronio glas o veljoj pobjedi ovoj, o kojoj nam još i danas priča krasna, već kao narodna pjesma, pjesma o Evgeniju Savojskom, viteškom vojvodi, koji no caru opet Beograd osvojiti krenu. To je

ta pjesma, borbena i pobjedna, pjesma naših čestitih četa; njenim zvucima zaneseni krenuli su u boj svjetski ljuti i uz njene zvuke ušli su po četvrti i peti put kao pobjednici i osvajači. Jer godine 1789., isto tako

baš 9. listopada, predao je turski paša nakon žestoka kreševa Beograd pobjedonosnome feldmaršalu Laudonu. Bezbroj junaka na ovom tlu zapečati smrću vojničku vjernost. 1500 proždrije mač slavne pobjede princa Evgenija, preko 2000, kad su on i bavarski izborni knez god. 1689. na juriš osvojili Beograd. A tisuće i tisuće umirale su još prije pred ovim gradom u opsadnom ratu i od ratnih pošasti za cara, kralja i otadžbinu. I beogradske kuće dižu se na istrunutim kostima junačkih branioca Ivana Hunjadi-ja (Sibinjanin Janka) i vrlih im pomagača austrijskih, ugarskih i njemačkih krstašavojaka pod Ivanom Kapistranom.

Nadgrobni spomenik poginulim junacima na beogradskom vojničkom groblju.

Njima se eto pridružiše i vjerni lanjski ratnici, mnogo stotina na broju. Zemski prah većine njih, većine onih vjernih bojovnika, koji su u ovom ratu svoju vjernost smrću zapečatili, leži u ovom groblju. Oni počivaju ovdje mirno i blago. Ali tišina svetog im ovog počivališta hvata se moćno srca našeg i mi u nutrini našoj osjećamo tajinstvenu snagu, da im se približimo, njima, našim

www.nhs.org

мртвим друговима. Ми их извикujemo: „Другови! Причајте нам оних дана дух! Не стрahote, не ме-зева! Причајте нам побједу! Причајте нам славу! Причајте нам! Хтјели би да од Вас научимо дух дана оних. Причајте нам, какви су Вам осјећаји напуњали срца и који су Вас идеали водили сведј напријед?“ А они нам причају: „Водила нас је у валове сиљних ријека, на душманско тло, у ватру душманских топova и пушакa, у смрт — водила нас је заповјед наших војсковођа: смрвити душманина! Та је заповјед била за нас света ријеч и ми смо знали тек један пут: вјерно је извршити, па пукло, куд пукло! И крв наших срдаца нек буде наше вјерности печат! А ова је крв и протекла, она је овлазила душманску земљу. Свој смо живот уистину дали ко жртву, али мртва су нам тјелеса била степенице, преко којих је побједa водила наше преживјеле другове на тврђавну кулу“.

Овим вјерним друговима нек се диже у част и спомен знак мукe и патње за друге, знак светогa крижа, оvdје овај припрости споменик мајстoрске руке, што им га је подигла војничка вјерност, да се не би и о њима пјевао као оно у оној жалосној пјесми:

„У далјини, у туђини
Лежи пусто мртaв војак,
Небројен, заборављени,
Ма да теški био бојак!

Крај њег јашу многи „виши“
С крижићем на грудма сваки,
А ни један да се сјети
Криж усадић његовј рaки!“

Саd почивају ту, далеко од дома свогa и милих својих, али у близини града од њих освојена, код свогa дјела, код своје побједe. А ми, који се оvdје у Србији китимо цвијећем из њихове крви процвалим, питајмо се, јесмо ли као носиоци њихова духа и вриједни тог накита. Ми хоћемо да то будемо, а и надамо се, да ћемо бити, па ова нас је нада скупила оvdје на њихову гробу, да на прву обљетницу принесемо за њих свету мисну жртву, да управимо вишњему небу своје молитве, њима да истражемо почast, а себе да на њихову гробу ојаčамо, очеличимо. А ми у свом срцу и осјећамо, да ћемо се вратити јаћи и чвршће воље, да наставимо њихов рад, а да своје војничке дужности испунимо у њихову духу, гдје годијер то било. Amen.

Klimković, m. p.

vojni superior